

RAS - Rasspecifik Avelsstrategi

Samojedhund

Denna strategi skall utvärderas och uppdateras under 2025 inför fastställande 2026.

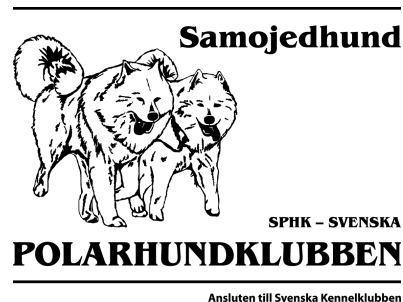
/SPHK: s rasklubb för samojedhund, 2021.

Version: 3.

DEL 1 av 3 – Förenklat RAS för Samojedhund

Samojedhundar under Roald Amundsens Nordpolsexpedition 1918.

Hur läser jag RAS?

1. För att bilda dig en uppfattning om vad dokumentet innehåller och vilka ämnen som avhandlas läs innehållsförteckningen.
2. Läs **DEL 1 – Förenklad RAS** för att få en helhetsuppfattning om vad du som planerar en kull bör tänka på.
3. Läs **DEL 2 – Fördjupad RAS** om du är intresserad av en mer djupgående kunskap och förståelse för strategins ämnen.
4. **ARKIVMATERIAL RAS del 3** - som utgörs av bilagor till detta RAS är för dig som önskar ytterligare fördjupning i de olika ämnen och/eller vill ta del av det äldre statistiska underlaget. Samt utgör ett arkiv av det material som under åren arbetats fram kring RAS. Arkivmaterialet presenteras på rasklubbens hemsida.

Denna version av RAS för Samojedhund är uppbyggd efter principen med **2 DELAR, en förenklad och en fördjupad del** i syfte att ta hänsyn till olika individers önskan av mängden information. På detta sätt tror vi att RAS passar alla typer av mottagare av budskapet i RAS.

För dig som bara vill ha en överskådlig bild av RAS så rekommenderar vi att du håller dig till **DEL 1 – Förenklad RAS**, den förenklade delen av RAS. När du känner dig bekväm där i kan du sedan fördjupa dig i de resterande delarna.

= Allmän faktaruta.

= Faktaruta med citat ur SKK's styrande dokument.

QUEEN ALEXANDRA'S DOG, "JACKO" Fell

Ovan: Sibirisk import till England sekelskiftet 1800-/1900-talet. Gick en del i avel och ligger bakom dagens population.

Innehållsförteckning

Hur läser jag RAS?	2
Inledning	4
Huvudmålsättning avelsstrategi Samojedhund	4
Förankring i rasklubben	5
En uråldrig sibirisk Intras	5
Att tänka på om min hund skall å i avel	6
Rasklubbens rekommendationer och krav för förmedling	6
Population	7
Hälsa	7
Mentala egenskaper	10
Anatomi/exteriör	10
Rasens bruksfunktion	11
Utvärdering avelsdjur – Uppfödarens ansvar	12
Mätbara mål som skall utvärderas årligen av rasklubben	13
Nästa revidering	13

Förkortningar som förekommer i dokumentet:

DP = Polarhundsdragprov. Reglerna för dessa återfinns i gällande meriteringsregler för polarhundar. Återfinns på SPHK hemsida.

”Både uppfödare och hanhundsägare bör sätta sig in i den avelsstrategi som gäller för rasen”. /Källa: SKK.

INLEDNING

Vår avelsstrategi skall vara just RASSPECIFIK, vilket innebär att RAS inte handlar om en allmänt hållen allroundhund utan om de särdrag som rasen har utifrån dess rasstandard, egenskaper som bygger på rasens historiska livsmiljö och användningsområde, samt nuvarande användningsområde (slädhund och sällskapshund), dvs att arbeta fysiskt hårt och länge i ett högre tempo (skall vid meritering kunna konkurrera i fart med Grönlandshunden) över tid i snö, samt vara ett trevligt sällskap och en familjemedlem mellan arbetspassen. Både och i en och samma hund. Syftet med strategin är att bevara rasens ursprung och historia. Avelsresultatet skall även syfta till att gynna den friluftsinresserade och den aktiva hundägarens förväntan på sin fyrbenta vän som draghund och klövjuhund i friluftslivet.

Arbetet med rasen utgår ifrån:

- Rasstandardens alla egenskaper (användningsområde, exteriör, arktisk anpassning, mm)
- SPHK Stadgar
- SKK grundregler, stadgar, avelspolicy och övriga styrande dokument.
- Rådande djurskyddslagstiftningar.

För djupare beskrivning om vad som styr vårt arbete med rasen se del 2 fördjupat RAS för Samojedhund sid 7.

HUVUDMÅLSÄTTNING AVELSTRATEGI SAMOJEDHUND

Huvudmålet för strategin är hämtat direkt ur SPHK's stadgar:

§ 1 Mål: *”Främja avel av mentalt och fysiskt sunda, bruksmässigt samt exteriört fullgoda rasrena polarhundar. Att bevara och utveckla rasernas specifika egenskaper och verka för utveckling av praktiskt bruk av dessa raser som bl.a. draghundar.”*

Vilket innebär:

- Främja avel av **mentalt** och **fysiskt sunda hundar**. De ska vara bruksmässiga samt exteriört fullgoda rasrena samojeder. Vi skall bevara en hel samojedhund inte bara delar av den.
- Att vi både fysiskt och mentalt skall **bevara** samojedhunden, inte förändra eller göra om rasen.
- Att vi skall bibehålla rasens polara egenskaper i funktion, anatomi och mentalitet = **Polarhund**.
- Bevara och utveckla samojedhundens **specifika** egenskaper. Det som gör rasen unik och skiljer den från andra raser. Dess polara egenskaper och anlag för brukbarhet, enligt rasstandardens en slädhund.
- Att bevara de **rasspecifika** mentala egenskaperna, de egenskaper som krävs för att rasen skall fungera som polar-brukshund.
- Verka för utveckling av praktiskt bruk av samojedhund som bl.a. **draghundar**. Vilket innebär att bevara de allmänna anlagen för brukbarhet samt specifikt draghundsanlagen i avelsselekteringen.
- Samojeden skall vara ett naturligt val för den aktiva och friluftssälskande valpköparen.

”Samojeden skall vara det naturliga hundvalet för den aktiva och friluftssälskande valpköparen”

En djupare beskrivning av huvudmålet återfinns i del 2 fördjupat RAS för Samojedhund sid 5.

Användningsområden och rasens övergripande risk- och problemområden återfinns i del 2 fördjupat RAS för Samojedhund sid 8.

Dessa avelsmål har sin förankring i RAS för Samojedhund från 2013 och i den RAS-utvärdering som presenterades i årsmötes-handlingarn 2019 och lades till handlingarna av sittande årsmöte, mm.

FÖRANKRING I RASKLUBBEN

RAS för Samojedhund är väl förankrat och dokumenterat i rasklubben redan i samband med revideringen 2013. Även denna revidering av RAS är väl förankrad och dokumenterad i rasklubben samt har sin grund i tidigare beslut från rasklubben, SPHK och SKK. Medlemmarna har haft möjlighet att inledningsvis lämna sina synpunkter på arbetet via enkäter och mail. Utvärdering och inriktningen för revideringen är lagd till handlingarna av årsmötet 2019. Vid uppfödarmöten både 2019 och 2020 förankrades innehållet i RAS och dess inriktning. De uppfödare som haft åsikter om hur arbetet skall bedrivas har uppmanats och påmint vid flera tillfällen att inkomma med skriftliga synpunkter under arbetets gång. Alla åsikter som inkommit har bearbetats och på olika sätt omhändertagits. För vidare beskrivning av förankringen se RAS del 2 – fördjupat RAS för Samojedhund sida 35-38. Samt under Del 3 Arkivmaterial för RAS Samojedhund bilaga 1 och 12.

EN URÅLDRIG SIBIRISK LANTRAS

Samojeden har en historia som sträcker sig flera tusen år tillbaka i tiden. I begynnelsen var de behjälpliga i jakten, tidigt kom de också att hjälpa till som dragare vid förflyttning mellan boplatser och jaktmarker. De första hundslädarna började brukas för över 7000 år sedan i västra Sibirien vilket arkeologiska fynd av slädar och seldon bekräftar. Fyratusen år gammal klippmålning i centrala Sibirien, norr om Bajkalsjön visar att de som tog initiativet till bruk av hundslädar i området var samojed- och korjakstammar och andra nomader, såsom tjukterna. Samojediska och Ostjakiska folk, delvis bofasta och delvis nomadiserande jägare, fiskare och samlarfolk, vilka också inom vissa familjegrupper mer sentida i historien kom att bli renskötare (ca: 1700-1950-talet) höll sig med primitiva spetshundar för olika bruk. Vissa familjegrupper kom framåt 1800-1950-talet att driva kvantitativ renhållning i så omfattande utsträckning att man började selektera hundar för renskötsel (en primitiv form av renvallare). Samtidigt parallellt med renskötselns kvantitativa utbredning kom andra folkgrupper/familjegrupper att fortsätta sitt traditionella försörjningssätt med huvudinriktning på jakt och fiske med hundar till hjälp både som jägare och dragare. Polarfolken kallade hundarna bielkier (vit hund vars avkomma blir vit) och använde dem beroende på försörjningssätt som drag-, jakt-, vall- och vakthund. Det arktiska klimatet gjorde att människor och djur hjälptes åt att hålla värmen, en eller flera bielkier i "sängen" höll polarkylan på avstånd. Resultatet blev ett ömsint och nära förhållande mellan hund och människa. Rasen presenterades för västvärlden främst genom polarforskarna som använde dem som dragare under sina forskningsresor mot polerna. Angående rasens utveckling se del 3 arkivmaterial bilaga 10.

Ovan: Samojedisk man på jakttur med sina Samojediska hundar i Sibirien i slutet av 1800-talet.

Samojedhunden är en ras av urhundstyp och uppkommen genom att man tagit tillvara på de hundar som de sibiriska folken använde som arbetsredskap i sin vardagliga överlevnad. Vilket innebär att bevarandet av rasens hundtyp och egenskaper är mer komplex och svårare än hos en mer modernt skapad ras med kanske inte mer än 100 år i sin nuvarande form.

ATT TÄNKA PÅ OM MIN HUND SKALL GÅ I AVEL

Innan man bestämmer sig för att ta en kull valpar på sin tik eller att låna ut sin hanhund till avel bör man ställa sig frågan varför? Och tänka på att du alltid har ett ansvar för rasen när du parar två hundar. Betänk följande:

- Läs gärna på om rasen, dess historia/ursprung, personlighet och alla delar i dess rasstandard?
- Är min hund en avelshund?
- Även om jag älskar min hund som individ klarar jag av att se objektivt på den? Både dess brister och förtjänster?
- Vad kommer min hund att tillföra rasen utifrån de rasspecifika egenskaperna och målen i RAS?
- Har min hund egenskaper som representerar rasens alla egenskaper som rasstandardens frågar efter? Om inte vad saknar just min hund? Och kompenserar min hund sina brister med andra värdefulla egenskaper som rasen behöver?
- Är min hund prövad i praktiskt bruk i selen över tid och i konkurrens mot andra inom rasen? Hur gick det?
- Bidrar min hund med goda egenskaper som gynnar alla de användningsområden som rasstandardens frågar efter, nutida och historiska?
- Är min hund hälsokontrollerad enligt rasklubbens rekommendationer?
- Är den mentala delen hos min hund i linje med rasstandardens krav på mentala egenskaper och de krav dagens samhälle ställer på våra hundar? Bruksegenskaper? Finns rädslor? Rädslor är ärftliga.
- Kan jag stå för de valpar min hund kommer lämna mot framtida valpköpare?
- Kan jag säga till framtida valpköpare att jag gjort vad som förväntas av mig som uppfödare och att jag hoppas att valparna skall bli hälsosamma, trevliga och leva upp till alla de egenskaper som rasstandardens frågar efter?
- Fundera också över vad du vet om hundarna i stamtavlan, gärna så många led som möjligt. Blir det några dupliceringar av individer i den tänkta kombinationen på 6 leds stamtavla? Om ja, vad innebär det att duplicera just den individen? Vilka egenskaper eller hälsoproblem riskerar du att duplicera?

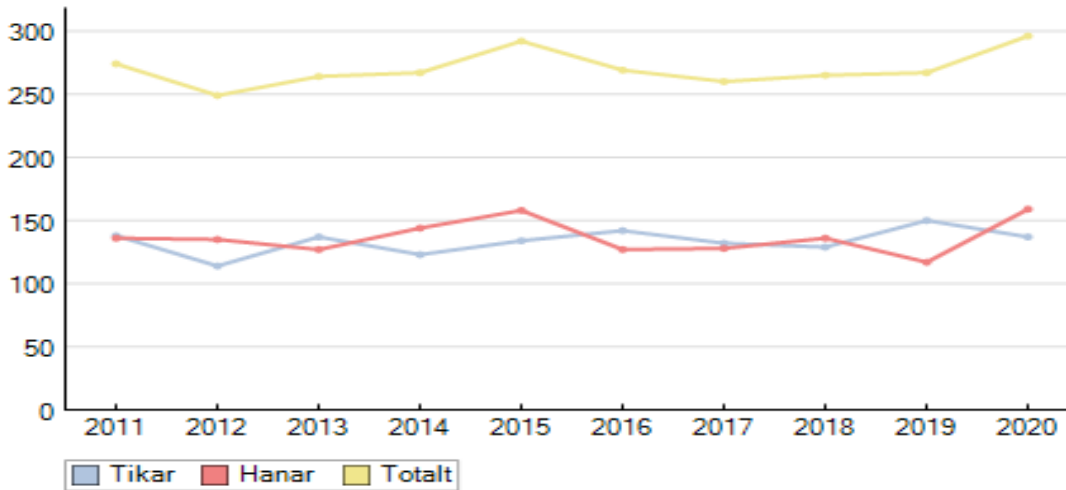
Du som upplåter din hanhund till avel har samma ansvar som tikägaren att kontrollera att hunden uppfyller kraven för ett avelsdjur.

RASKLUBBENS REKOMMENDATIONER OCH KRAV FÖR FÖRMEDLING

(Kan komma att revideras innan låsningsperioden på 5 år löpt ut om behov finns).

- Vara medlem i SPHK's rasklubb för samojed.
- Följa SKK's regler, policyer och stadgar.
- Att avelshunden är höftledsröntgad före parning. Samt sträva efter att kombinera avelsdjur som ger ett kullindex för HD på minst 100 eller över. Samt bör majoriteten av kullsyskon till föräldrarna vara röntgade för att få ett tillförlitligt index.
- Man skall ögonlysa hunden tidigast vid 18 månader. Gäller både hanar och tikar. Ögonlysningsresultatet skall vara utan anmärkning eller det som klassas som inte ärftligt.
- För armbågsröntgade avelsdjur gäller att hänvisning inte ges om uppfödaren använder djur med någon grad av dysplasi, om statusen är känd.
- Tiken ska vara minst 2,5 år vid parning.
- Hanen bör inte vara yngre än 24 månader vid första parning då detta möjliggör en noggrannare utvärdering av avelsdjuret innan parning. Hanhunden kan med fördel vara ytterligare år äldre då både hundens fördelar och brister i både hälsa, mentalitet och funktion tydligare framträder med åren.
- Avelsdjur som används skall vara utvärderade enligt kraven i RAS.
- En hanhund bör inte ha mer än 5 kullar i Sverige.
- Tik bör aldrig ha mer än 3 kullar eller max 20 valpar.
- Varje uppfödare skall ansvara för att kontrollera hur sin tilltänkta kombination påverkar raspopulationen.

POPULATION

Ovan: Registrerade hundar.

De senaste fem åren har rasen legat på en inavelsökning på runt 1% vilket får vara att se som en låg siffra ur ett populationsgenetiskt perspektiv. Målet är att fortsätta undvika förlust av genetisk variation (inavel) genom att planera aveln, använda fler avelsdjur samt genom att begränsa antalet avkomor efter en och samma individ. För att behålla rasen sund och frisk för framtida generationer bör genetisk variation eftersträvas med stor spridning av arvsanlag i hela stammen. Undvik matadoravel.

För en djupare analys av statistiken i avelsdata kring population se del 2 fördjupat RAS Samojedhund.

Mätbart mål : Se stycket om sammanställning av mätbara mål som skall utvärderas på sida 13.

Strategi:

- Sprida information om vikten av en hög populationsgenetisk variation.
- Använda fler avelsdjur.
- Samma kombination bör inte göras mer än en gång om kullen innehöll mer än 3 valpar.
- En hanhund bör inte ha mer än 5 kullar i Sverige eller max 35 valpar.
- Tik bör inte ha mer än 3 kullar eller max 20 valpar.
- Ingen individ bör ha mer än 80 barnbarn.
 - ◆ Varje uppfödare skall ansvara för att kontrollera hur sin tilltänkta kombination påverkar raspopulationen.

HÄLSA

Målet är att bibehålla rasen frisk, sund och funktionell i både kropp och mentalitet. Rasens hälsoanalys bygger på insamling av information och statistiska värden samt analysering av dessa. En hälsoenkät har ställts till både uppfödare och ägare av rasen. Statistik från hund- och avelsdata samt från försäkringsbolag har inhämtats och analyserats.

De ärftligt betingade sjukdomar eller åkommor som rasklubben framförallt jobbar med är:

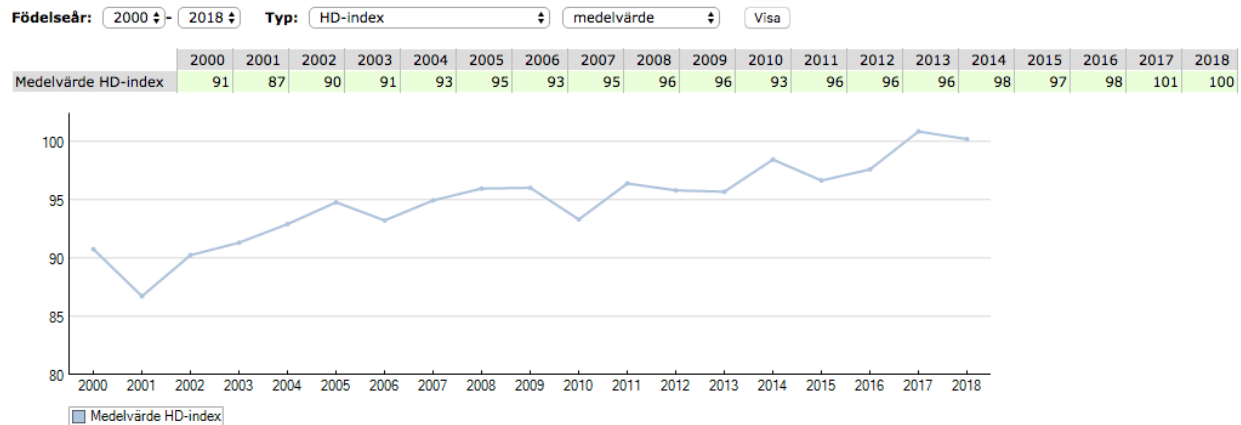
- Höftledsdysplasi.
- Katarakt
- Att hundens kropp är byggd för regelbunden fysisk träning över tid genom hundens hela liv.

Sedan 1984 gäller registreringsförbud för avkomma efter föräldradjur som inte är höftledsröntgade före parning med fria resultat. Från och med 2016 infördes HD-index för rasen. Rasklubben rekommenderar

uppfödare att HD-kontrollera sina avelsdjur och sträva efter att kombinationerna har det index som rekommenderas nedan. Samt där föräldrarna är ögonundersökta utan ärftliga ögonsjukdomar. De senaste 5 åren har rasen legat mellan 70-80% friröntgat (A+B), ca: upp mot 20% med C resultat och ett fåtal hundar varje år med HD D eller E. Målet är att antalet D och E resultat skall gå ner till 0. Långsiktigt mål är också att minimera antalet C resultat.

- Rasklubben rekommenderar att hunden bör vara ca 18 månader vid HD-röntgen.

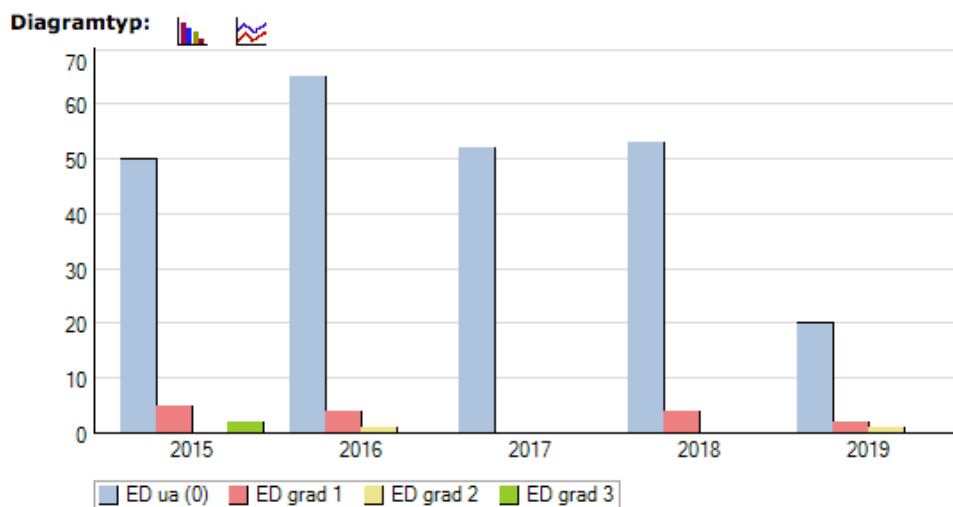
Övergripande är samojedhunden idag en relativt frisk och sund ras med få hälsomässiga observandum.

Ovan: Statistik HD index.

Födelseår: 2015 - 2020 Typ: ED antal/trend Visa

Diagnos	2015	2016	2017	2018	2019
ED ua (0)	50 (87,7 %)	65 (92,9 %)	52 (100,0 %)	53 (93,0 %)	20 (87,0 %)
ED grad 1	5 (8,8 %)	4 (5,7 %)		4 (7,0 %)	2 (8,7 %)
ED grad 2		1 (1,4 %)			1 (4,3 %)
ED grad 3	2 (3,5 %)				
Totalt antal undersökta	57	70	52	57	23
Snittålder för undersökning (månader)	21	21	21	19	14
Antal födda	250	259	244	280	234

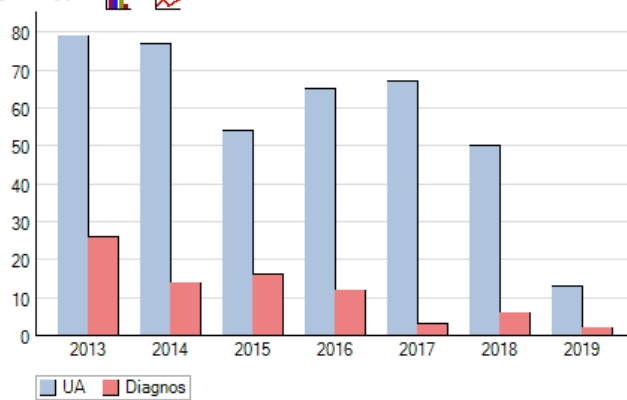

Ovan: Statistik ED.

Födelseår: 2013 - 2021 Typ: Ögon, nya protokollet antal/trend Visa

Diagnos	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
UA	79 (86,8 %)	77 (92,8 %)	54 (88,5 %)	65 (87,8 %)	67 (98,5 %)	50 (89,3 %)	13 (86,7 %)
Diagnos	26 (28,6 %)	14 (16,9 %)	16 (26,2 %)	12 (16,2 %)	3 (4,4 %)	6 (10,7 %)	2 (13,3 %)
Totalt antal undersökta	91	83	61	74	68	56	15
Antal födda	249	275	250	259	244	280	234

Diagramtyp:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
+							
+ PPM							1
+ Kongenital katarakt		1					
+ Ögon, RD		2	1	1			1
+ Artresia puncta lacrimalis			1		1		
+ Dermoid							1
+ Micropapill					1		
+ PLD		3	5	4	1		
+ Distichiasis		4	3	6	2	1	3
+ Katarakt, total. Ärftlig			1				
+ Katarakt, partiell främre		3	1			1	
+ Katarakt, partiell bakre		2	1	1	1		
+ Katarakt, partiell, BPK		2	1	3	4		1
+ Katarakt partiell främre Y-söm		2			1		
+ Katarakt partiell, punktformig						1	
+ Katarakt, partiell nukleus		3					
+ Retinopati		2					
+ Vitreusdegeneration					1		
+ Ögon, ua		79	77	54	65	67	50
+ Corneadystrofi		2		1			

Ovan: Statistik ögon.

Mätbart mål : Se stycket om sammanställning av mätbar mål som skall utvärderas på sida 13.

Strategier:

- Sträva efter att kombinera avelsdjur som ger ett kullindex för HD 100 eller över. Samt bör majoriteten av kullsyskon till föräldrarna vara röntgade för att få ett tillförlitligt index.
- Skall en C – röntgad hund gå i avel skall den tydligt kunna bidra med särskilt viktiga egenskaper som rasen saknar eller lider brist på.
- Om ED-fel (armbågsfel) inkommer i en kull bör flertalet av syskon kollas.
- Ögonlysa våra hundar och använda de som är fria från ärftliga defekter.
- Använda våra hundar i praktiskt bruk för att se hur hundens totala fysiologiska sammansättning tolererar fysiskt arbete regelbundet över tid (träning, turkörning och polarhundsprov).
- Att varje uppfödare analyserar sin egen uppfödning och har som delmål att ha under 20 % HD-belastning i sin egen avel med ett långsiktigt mål att ligga under 15 % belastade hundar, samt kontrollerar sina avelsdjurs bakomliggande linjer. Viktigt är också att välja sina avelsdjur ur så friska kullar som möjligt.
- En valp får inte vara överviktig. Det kan påverka hundens HD-resultat, likväl som det är en negativ påverkan på hundens allmänna hälsa.
- Uppmärksamma uppfödarna att de har ett ansvar i att informera valpköpare om vikten av att HD-röntga sin hund.
- Ytterligare ansträngning bör göras för att förmå fler ägare att röntga sina hundar.

MENTALA EGENSKAPER

De senaste 5 åren kan vi se att mindre än 10 hundar varje år startat vid BPH. Rasen utvärderas dock mentalt enligt många medlemmar i samband med vår provverksamhet och att många hundar lever i flock och som familjemedlemmar i ett modernt samhälle. SPHK värnar om hundar med trevlig flockmentalitet som gör att vi kan hålla dem i större flockar och gå tillsammans, samt hundar utan olika typer av rädslor. Ser vi historiskt på mentalitetens utveckling har den gått kraftigt framåt sedan införandet av dragproven då detta ställer högre krav på hundars mentala egenskaper i förhållande till andra hundar inom den egna flocken likväl som mot främmande hundar av bägge könen. Utställningsdomare uppmuntras att beakta mentaliteten i ringarna på ett nyanserat sätt.

Rasen visar på brister i de egenskaper som är nödvändiga för att fungera som relativt snabb och uthållig draghund i alla positioner och framför allt i ledposition. Rasklubben behöver hitta strategier för att öka intensiteten i dessa egenskaper och uppfödarna behöver pröva sina avelsdjur och selektera hundar med önskvärda egenskaper för detta.

Mätbart mål : Se stycket om sammanställning av mätbar mål som skall utvärderas på sida13.

Strategier:

- Fortsätta uppmuntra ägare av rasen att starta vid BPH för att i framtiden eventuellt ha ett tillräckligt stort antal beskrivna hundar för att kunna använda materialet.
- Få fler att komma ut och testa sina hundar i praktiskt bruk.
- Informera om och väcka debatten kring vilka egenskaper som disponerar för en bra arbetsskalle och ledaregenskaper. Samt få våra uppfödare att prioritera detta vid avelsselektering.
- Undvika att använda djur i avel som visar på rädslor.
- Vid uppfödarmöten och andra träffar hålla igång debatten om vikten av mentala egenskaper kopplat till rasens funktion och hur vi selekterar för dessa i vårt avelsarbete.

ANATOMI/EXTERIÖR

Målet är att fortsätta öka antalet hundar som regelbundet erbjuds intensiv fysisk träning. Samt öka antalet hundstarter vid polarhundprovsvksamheten och antalet individer som brukas som turkamrater för att på så sätt prova den fysiska konstruktionens hållbarhet i förhållande till rasstandardens användningsområde.

Att skapa exteriöra mätbara mål är svårt i och med att tyckanden och personlig smak ofta är väldigt subjektivt. Likaså har tolkningen av rasstandarderna blivit subjektiv där både exteriördomare och uppfödare tolkar den väldigt spritt och variationsrikt. ***Men det finns mängder med gamla arkivbilder som visar hur rasen såg ut förr och vilken typ av hund som förekom i samband med upprättandet av rasstandarderna*** (arkivmaterial, bilaga10). Rasklubbens medlemmar är därför överens om att vi i vart fall skall sträva efter det i konstruktionen som går att mäta i ett funktionsperspektiv, en sund och funktionell hund utan överdrifter och attribut som hindrar den i att fungera som polar-brukshund i linje med rasens historiska kontext och standardens beskrivning. De gemensamma målen vad gäller exteriör är kopplat till funktion och hållbarhet som bruksdjur.

Rasens anatomin/exteriören är idag ett stort problemområde i stora delar av raspopulationen i förhållande till det användningsområde som anges i rasstandarderna. Detta då bedömningen och resultaten vid utställning allt för sällan grundar sig i de krav rasstandarderna ställer på våra hundars exteriör i förhållande till det användningsområde och den arktiska överlevnaden som anges i rasstandarderna. Vi ser också en typglidning hos många utställningsvinnare i förhållande till rastypen hos de äldre hundarna som återfinns i våra bildarkiv. Ett tecken på detta är att vi ser en ökad tydlighet i en splittring i rasen mellan show och bruks (den äldre typen). Om vi skall hålla oss innanför standarderna måste vi premiera hundar med gynnsamma förutsättningar i att fungera till det användningsområde som rasstandarderna anger och med minimala typglidning.

”vi skall inte kör drag med våra utställningshundar utan vi skall ställa ut våra draghundar”

För att få en bättre bild av rasens utveckling i västvärlden se RAS del 3 arkivmaterial bilaga 10.

Mätbart mål : Se stycket om sammanställning av mätbar mål som skall utvärderas på sida 13.

Strategier:

- Värna om de polara egenskaperna, se närmare beskrivning i RAS Samojedhund DEL 2 –Fördjupat RAS om beskrivningen av polara egenskaper finns på sida 24-26.
- Få fler att komma ut och testa sina hundar i praktiskt bruk för att på så sätt se om hundens byggnad och konstruktion håller för det funktionsområde som rasstandardens beskriver.
- Fortsätta uppmuntra utställningsdomare att vår ras skall bedömas för dagen utifrån sin ålder och att vi vill se mindre massa och proportionellt mer ben hos den unga hunden än vad standarden beskriver för den äldre färdigvuxna hunden. Påminna om att den unga hunden skall ha god växtmån kvar.
- Ur avelssynpunkt skall alla rastypiska hundar (excellent, very good och good) anses ha lika värde. Se del 2 fördjupat RAS sid: 24.
- Certifikat vid utställning med krav på provmerit ger ett minimikrav på funktionstest av våra hundars exteriör.
- SEUCH med krav på godkänd bruksmerit på snö säkerställer att rasen fortsätter prövas mot det användningsområde rasstandardens frågar efter samt säkerställer att rasen inte i framtiden går mot en renodlad utställnings- eller sällskapsras.
- SPHK skall fortsätta utbilda exteriördomare i vikten av att döma efter funktion och polaraegenskaper. Detta för att våra hundar skall fortsätta svara mot det användningsområde rasstandardens anger. (Se del 2 fördjupat RAS sid 38 och del 3 arkivmaterial bilaga 12 för förankring).
- Det finns mängder med gamla arkivbilder som visar hur rasen såg ut förr och vilken typ av hund som förekom i samband med upprättandet av rasstandardens. Viktigt att rasklubben belyser detta.

”Är detta en hund du vill ha med dig i en nödsituation på fjället, under snöstorm och kärva förhållanden, är svaret ja då är det också en vinnare, är svaret nej då är det ingen rastypisk Samojed.”

//Ur: SPHK-Samojed domarkompennie 1993 och 2001. Gyllenregel vid exteriörbedömning.

RASENS BRUKSFUNKTION

Att samojeden som rastyp skall vara relativt snabb vittnar dess historia om och vi ser också att många samojeder med rätt förutsättningar idag med lätthet travar sig igenom stora delar av sträcken vid våra prov och klarar dem med god marginal.

Under den gångna femårsperioden ser vi glädjande att vi varje år uppnått målet med hur många hundar som skall uppnå godkänd bruksmerit vid Polarhundsprov DP60 varför vi nu höjer kraven för måluppfyllanden från och med 2020 (se nedan under mätbara mål sid 13). Under 2018 genomfördes 72 hundstarter på DP60 med godkänd bruksmerit.

För att fortsätta förbättra bruksegenskaperna inom rasen behöver SPHK finna metoder för att utbilda uppfödare och hanhundsägare om att vi genom selektiv avel för de egenskaper som gynnar bruksarbetet kan föra rasen framåt. Rasen är fortsatt att se som under rehabilitering (vad gäller bruksegenskaperna) då det är fortsatt ett stort numerär som inte testar sina avelshundar vad gäller bruksprestationer. Våra hundar idag går tyvärr långsammare än vad hundarna gjorde ursprungligen i Sibirien, samt tyvärr även långsammare än vad de gjorde för 10 år sedan (se utökad förklaring under DEL 2 fördjupning bruksprov sida 30-32). Vi har fått långsammare/sämre brukshundar, något rasklubben i förhållande till rasförvaltningen bör oroa sig kring. Se RAS Samojedhund del 2 fördjupat RAS sid 32 för en djupare beskrivning av differentieringen.

Vi kan se att dragproven bidragit med ökade kunskapen om våra avelshundar och förståelsen för att varje generation måste testas för att vi skall kunna bevara de fysiska och mentala egenskaper som krävs hos en

duglig polar-brukshund. Dock kan vi konstatera att det idag råder en stor okunskap om syftet med våra polarhundsprov. En förklaring till syftet med funktionsproven (polarhundsdragproven) återfinns från och med 2020 i del 2 fördjupat RAS för Samojedhund sida 30-31. Detta för att öka förståelsen för varför vi testar våra hundar och förstå kopplingen till rasstandarden. Samt återfinns denna förklaring på SPHK hemsida.

En bra avlad hund med rätt egenskaper, skalle (mental styrka och mentala egenskaper) och sund anatomi kan man köra alla olika distanser med vilket också gjorts vid olika tillfällen då samma hundar som länge gått korta distanser trimmas om för att tränas för exempelvis polardistans (medel- och långdistans). Så länge rätt egenskaper finns i hunden är distanserna de tävlar på en träningsfråga. Majoriteten av våra förare idag kör sprint (kortdistans) för att det är enklast att träna till det för den vanliga hundägaren. Medel- och långdistans kräver mer tid till träning, längre träningspass och större kunskaper i att ta hand om sig själv och hundarna på fjället och i dåligt väder.

Något mycket intressant är att den moderna forskningen inom epigenetik visar på ett samband som kan kopplas till att föräldradjur som erbjuds regelbunden intensiv uthållighetsträning kan föra fler positiva delar av sina gener vidare till sina avkommor, både vad det gäller muskelfunktion, prestation och hälsa, (se mer om detta under del 2 fördjupat RAS). Detta är ytterligare en anledning till att vi skall fortsätta uppmuntra ägare och uppfödare att erbjuda sina hundar regelbunden intensiv fysisk uthållighetsträning med mål att pröva sina hundar i praktiskt bruk och genomföra funktionsprov, dragprov, då detta kan leda till både bättre hälsa och muskelfunktion hos nästkommande generationer.

Mätbart mål : Se stycket om sammanställning av mätbara mål som skall utvärderas på sida 13.

Strategier:

- Kommande år behöver rasklubben fortsätta jobba aktivt med att sprida kunskapen och intresset att pröva sina avelshundar i praktiskt bruk vid både kort-, medel- och långdistans.
- Ett positivt resultat av att koppla kravet på provmerit (polarhundsdragprov) till utställningsverksamheten är att det ger en tydlig signal till framtida valpspekulanter att detta är en arbetande polarhund och inte en ras man skaffar om man har ett enkelriktat intresse i utställningsverksamheten. På detta sätt ökar chansen att våra hundar hamnar hos aktiva ägare som uppskattar en hund med högre energi och som utgör ett fantastiskt sällskap i skog och mark och på fjället, en robust turkamrat i alla väder och som dessutom är arbetsför och ärlig i sitt arbete med klövjeväska eller i selen framför pulka och släde. På detta sätt ökar vi möjligheten att bevara rasen som det naturliga valet för den aktiva och friluftslivande valpköparen.
- Funktionsproven (polarhundsdragproven) kopplade till utställningsverksamheten blir en naturlig inkörsport för många att komma i kontakt med draghundsträningen och den glädje och välfärd det medför till både hund och människa. På så sätt kommer fler hundar att funktionstestas mot rasstandarden.
- Allra ytterst utgör kopplingen mellan provmerit (polarhundsdragprov) och utställningsverksamheten att ett större flertal hundar motioneras i högre utsträckning, vilket bidrar till ökad djurvälstånd och ett bättre fysiskt och psykiskt mående hos våra hundar. Denna koppling till djurvälståndet måste ses som den yttersta och viktigaste orsaken till att utställningsmeriterna är kopplade till krav på fysisk aktivitet och rörelseutveckling. Detta bidrar till den så viktiga rörelseberikningen som många tamhundar idag lider brist på.
- Sträva efter att en förälder i varje kombination har ett godkänt polarhundsprov registrerat i SKK databas.

UTVÄRDERING AVELSDJUR - UPPFÖDARENS ANSVAR

- Hälsa allmänt.
- Både tik- och hanhundsägare ansvarar för att utvärdera sina avelshundar efter följande antal valpar/kullar. Innan resultat inkommit och utvärderingen är klar bör djuren inte gå vidare i avel.
 - Hanar efter tre kullar* eller max 18 valpar*.
 - Tikar efter två kullar* eller max 12 valpar*.
 - Minst 60 % av avkomman bör vara undersökta och inte mer än 15% bör tillåtas ha

höftledsdysplasi D eller E. Enstaka C i en kull är ok, men får inte vara överhängande C resultat.

- Ögon, förekommer ärftlig katarakt i linjerna? Går det att härleda i flera generationer eller till vissa avelsdjur?
- Om ED förekommit på syskon är resten av kullen kollad för att utesluta att det inte är linjebaserat?

Utöver HD, ED och ögon bör avelsdjurens avelsvärde bedömas utifrån hur de själva och deras avkommor har utvecklats i förhållande till övriga mål i RAS, så som:

- Fungerar hunden i flock och bland hundar av samma kön utan överdrivna reaktioner?
- Anatomi/exteriör i förhållande till funktion (fart, styrka och uthållighet), hållbarhet och polara egenskaper (se del 2 fördjupat RAS Samojedhund sid 24).
- Mentala egenskaper. Finns oönskade rädsor? Rädsor är starkt ärftlig.
- Finns egenskaperna för det rasspecifika användningsområde som anges i rasstandarderna? Så som drivkraft, motivation, energi, arbetsmoral, arbetsmotor, och ledarhundsegenskaper (mental styrka och fokus att som draghund driva i led över tid och dagar).
- Konstruktion i förhållande till belastnings- och förslitningsskador. Se Del 2 fördjupat RAS Samojedhund sid 19.

MÄTBARA MÅL SOM SKALL UTVÄRDERAS ÅRLIGEN AV RASKLUBBEN

- **Mätbart mål 1** – hur många kommer till start vid något av polarhundsproven?
 - ◆ Målet är att minst 150 (hundstarter) starter sker vid polarhundsprov per år.
- **Mätbart mål 2** – hur många av de som startar går hem med en godkänd bruksmerit som stambokförs.
 - ◆ Målet är att minst 70% av alla hundar som startar resulterar i godkända polarhundsprov DP20+.
 - ◆ Målet är att 90% av alla hundar som startar resulterar i godkända polarhundsprov DP10.
 - ◆ Målet är att 80 samojeder per år skall godkännas för dragprov 60 och/eller dragprov 100+.
- **Mätbart mål 3** – Hur stora belägg finns det för att samojeder testats på turkörning i fjällmiljö?
- **Mätbart mål 4** – Hur många kullar per år föds som inte har någon förälder med bruksmerit? Och finns det belägg för de som saknar prov att de istället utvärderats på tur i fjällmiljö eller annan svårframkomlig miljö?
- **Mätbart mål 5** – Hur ser statistiken för rasens hälsa ut från år till år? Står vi stilla eller går vi i positiv eller negativ riktning? Går vi i negativ riktning skall en analys göras om orsaken till resultaten.
- **Mätbart mål 6** – Hur många kullar per år föds med ett kullindex för HD under 100? Vet vi vad den eventuella orsaken är?
- **Mätbart mål 7** – Hur många hundar per år tilldelas sufficient/disqualified (ej anses falla innanför standardens ramar) vid utställning och vad är orsaken?
 - ◆ Målet är att minst 90% av alla hundar som exteriörbedöms faller innanför rasstandarderna.
- **Mätbart mål 8** – Årligen hålla rasens genomsnittliga inavel under 2%.
 - ◆ Målet är att inget avelsdjur har mer än 80 barnbarn.
- **Mätbart mål 9** – Vilka meriter har de avelsdjur som under året/åren gått i avel?
- **Mätbart mål 10** – Hur ser km/h tiderna ut vid våra olika polarhundsprov under året.

Årligen skall rasklubben plocka fram denna statistik och utvärdering enligt målen ovan. Utvärdering av målen och en analys skall presenteras på hemsidan. Fram till nästa revidering av RAS skall rasklubben utvärdera om det varit möjligt att följa rasen utifrån dessa mål (går det att få fram fakten?).

NÄSTA REVIDERING

RAS för Samojedhund skall utvärderas och uppdateras inför fastställande 2026. Utvärderingen och revidering skall ske enligt punkterna under rubriken framtida revidering i del 2 Fördjupat RAS för Samojedhund sida 38.